

УКРАЇНЦІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ У ВІЙСЬКОВОМУ ДИСКУРСІ: ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ СТОЛІТТЯ (ІВАН ТЕОДОР РУДНИЦЬКИЙ)

Стаття присвячена військовому, громадсько-політичному діячеві, адвокату – доктору права Івану Теодору Рудницькому, життєвий шлях якого відображає долю багатьох галичан першої половини ХХ ст., які жертвовно боролися за незалежну Українську державу. Завдяки архівним документам та віднайденим спогадам І. Рудницького повертаємо його ім'я із політичного забуття. Стаття містить невідомі фрагменти біографії діяча. Досліджена генеалогія роду Рудницьких. Базуючись на українських, австрійських архівних матеріалах, мемуарах і спогадах, реконструюється багате подіями життя австрійського, а згодом українського офіцера, адвоката і учасника Визвольних Змагань, мал, який був одним із провідних очільників Листопадового Чину 1918 р. у Львові.

Ключові слова: Іван Теодор Рудницький, Листопадовий Чин, Українська Галицька Армія, військовий офіцер.

Постановка проблеми. Цілі покоління галицьких українців, які народилися наприкінці ХІХ ст., заслуговують на повагу і пам'ять, бо своєю громадянською позицією та високою національною свідомістю спричинили героїчну боротьбу за українську волю. Після складних воєнних років Першої світової війни вони брали участь у Визвольних Змаганнях 1918 – 1920 рр., воювали в Українській Галицькій Армії, продовжили боротьбу у таборах інтернованих в еміграції та на рідних землях. Виклики столітньої давнини актуальні й сьогодні, відповідно буде корисний сучасникам набутий досвід попередніх поколінь. Повернути призабуті імена українських героїв є *метою статті*.

Актуальність теми полягає у тому, щоб, простеживши когерентність проблем захисників України різних часів, зробити доступним для ширшого загалу попередній військовий досвід. За останні сто років українські військові не вперше потрапляють у складні обставини. Відмінним від попередніх військових конфліктів

Белінська Людмила Семенівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії мистецтв (факультету культури і мистецтв) Львівського національного університету ім. Івана Франка, м. Львів.

© Белінська Л. С., 2020

є те, що вони захищають землю незалежної України, а не перебувають у складі інших державних організацій, та воюють за їхні інтереси. 2014 р. українська армія вперше за часи незалежної Української держави зіткнулася з реальним ворогом. В силу багатьох обставин українці виявилися неготовими до війни. Реальну допомогу військо отримало від волонтерів, які розуміли, щоб не годувати чужу армію, потрібно негайно підтримати свою. Захисники України, які народились наприкінці ХХ століття, заслуговують на шану і вдячність, бо своєю героїчною боротьбою захищають нашу волю.

Виклад основного матеріалу дослідження. За своєю ментальністю галицькі українці мирний народ і військова справа їх надто не приваблювала. Серед української інтелігенції початку ХХ ст. в Галичині були модними антимілітаристичні настрої, і батьки не хотіли посилати своїх синів до військових шкіл. Хоча у мудрих і далекоглядних порадах митрополит Андрей Шептицький при зустрічах зі священниками з нагоди канонічних візитацій говорив про потребу мати своїх людей у старшинському корпусі австрійської армії. За законами Австро-Угорщини, до якої належали галицькі українці, кожен юнак повинен був відбутися військовою службою.

Напередодні Першої світової війни молоді українці, вихідці здебільшого зі священничих родин, мріяли закінчити студії, отримати світський фах лікаря, держслужбовця, економіста чи адвоката. Серед них Іван Теодор Рудницький. Він походив зі шляхетського роду герба Яструбець. Статус шляхтича більшість українців замінили у ХІХ ст. статусом греко-католицького священника. На початку ХХ ст. з їхніх лав формувалася світська, патріотична інтелігенція, що усвідомлювала себе українцями.

Батько Івана Теодора Рудницького о. Дионізій майже чверть століття служив парохом у селі Бедриківці Заліщицького повіту на Тернопільщині у церкві святого Михайла (*Шематизм всего клира греко-католицької Епархии Станиславовской на рок Божий, 1912:93*), мати Катерина теж походила зі священничої родини о. Героніма Темницького та Ангели з Кисілевських. З 1900 р. отцю Дионізію доручили парафію у гірському селі Тюдів коло Кутів над Черемошем (повіт Косів).

Іван Теодор Рудницький народився 20 лютого 1886 року в селі Бердиківці Заліщицького повіту на Тернопільщині. Юнацькі роки пов'язані з гуцульським краєм, хлопець часто повторював,

що вважає себе «напівгуцулом». Ці часи, проведені у колі дружньої родини, серед колоритних гуцулів були найбільш щасливими у житті Івана, бо доросле життя склалось з низки важких випробувань.

Іван Теодор Рудницький міг стати, як його батько та дід – священником, це була традиція дому, однак обрав світський мирний фах адвоката. Рудницький отримав добру освіту: навчався у Коломийській гімназії (1900-1905), у Львівському університеті з 10 квітня 1906 року (*ДАЛО, ф. 26. оп. 6. спр. 638:13*). Записався до університету звичайним слухачем правничого факультету на підставі легіматиційної книжки (*ДАЛО, ф. 26, оп. 15, спр. 131:110*). І. Рудницький відвідував лекції з «Процедури права» (проф. Вергановський), «Австрійського торгівельного права» (проф. Долинський), «Австрійського політичного права» (проф. Старжинський), «Науки гіпотетичного господарства» (проф. Грабзький), «Наука адвокатська» (проф. Бужек) (*ДАЛО, ф. 26, оп. 15, спр. 131:110*). Викладання велося польською, тому її довелось освоїти досконало.

Навчання І. Рудницького у вищій школі збіглося із загостренням боротьби за український університет у Львові, коли протистояння українців з поляками досягло апогею. Власна національна вища школа для громадсько-політичного життя українців в Галичині на початку ХХ ст. мала велике культурне, суспільно-виховне значення («Як буде пізніше студент жити та що робити, залежить найбільше від поглядів, які він виніс з університету» (*Заклинський, ч. 28*), національно-політичне та всеукраїнське значення. 1 липня 1910 р. українсько-польська боротьба досягла апогею, загинув студент-українець Адам Коцко. Поліція арештувала 128 українських студентів, серед яких Івана Теодора Рудницького (*Буда, 1912: 35*).

Після закінчення Львівського університету молодий правник почав працювати судовим ад'юнктом (стажистом) у Станіславові (тепер Івано-Франківськ). З вибухом Першої світової війни в серпні 1914 р. стажиста забрали до війська (*Буда, 1912:35*), а саме 30-го (львівського) піхотного полку австрійської армії 9-ї піхотної дивізії (59% вояків українці) (*Шанковський Л., 1974: 43*). З 1915 р. перевели до 15-го піхотного полку. Як фронтовий старшина, командант скорострільної сотні, у ранзі поручника (оберлейтенанта), І. Рудницький брав участь у боях на сербському та італійському фронтах (*УГА, 1958*). Офіцерське звання поручник

І. Рудницький отримав, бо мав вищу освіту і закінчив навчання у військовій школі для офіцерів. Такі школи існували у різних місцевостях Австро-Угорської імперії: у Турнусі, Шатмар-Німеті, Ягендорфі. (*Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. № 1647*). 1 липня 1915 р. Рудницький став лейтенантом піхоти в резерві 15-го піхотного полку, а з серпня 1917 р. – обер-лейтенантом (*Bibliothek des Staatsarchiv in Wien. Schematzymus 1918. Ranglisten des k.u. k. Herres, 1918: 230*).

11 жовтня 1915 р. до австро-угорського війська забрали Марка Рудницького, який повторив шлях старшого брата: служив у 30-му піхотному полку, закінчив 1915 р. військову школу у Турнусі, здобув звання обер-лейтенанта (*Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. № 1650*).

Очевидно, що братам хотілося потрапити до лав Українських Січових Стрільців, але австрійський уряд обмежив їхню кількість у національному військовому формуванні до 2,5 тисячі осіб. Більшість українців мобілізували до австрійського війська. У слушний момент вояки-українці багатонаціональних цісарських полків підтримали національну справу: старшини 30-го піхотного полку Петро Бубела (служив з 1 жовтня 1913 р.), Йосип Букшований (з 10 жовтня 1912 р.), Петро Бакови, (з 28 липня 1914 р.) (*Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. № 1650*), Мирон Коновалець, який служив у 15-му піхотному полку з 19 вересня 1915 р., Стефан Коновалець (служив з 6 вересня 1915 р.), Володимир Пясецький, Йосип Караван з 41-го полку, Володимир Баб'як (служив з 8 вересня 1915 р.) (*Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. № 1650*).

Полки австрійського війська зі Східної Галичини наполовину склалися з українців, на італійському фронті стримували натиск чотирьох ворожих полків. Про запеклі бої на цій ділянці фронту писали львівські газети: «Між Брентою і Монте Пертіка по сильним гарматнім приготуванні, яке хвилями доходило до сили ураганного вогню, перейшли італійці до наступу піхоти. По надзвичайно нагальній рукопашній боротьбі удалося ворогові вдертися до наших ровів, але контрнаступом їх відперто. В цілій області наступу перша лінія є в наших руках. Противник потерпів важкі втрати. Над долишною Піявою ворожий приступ коло Брессані скоро задержано» (*Діло, 1918, Ч. 11:1*). Цей поодинокий епізод свідчить про пекло війни, яке перейшли українські вояки у

лавах неукраїнської армії. На збережених з того часу картах військових позицій особливо відзначено місця важких боїв над Піявою, Бругнера, Кассіно, Нончелло (*Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. № 1688*).

На фронті поручник І. Рудницький був важко поранений, куля потрапила в живіт, життя врятувала звичка: рано не снідати (*Кордюк, 1966: 22*). Після поранення та хвороби Івана Рудницького у березні 1918 р. перевели у запасний курінь 15-го полку піхоти у Моравську Оставу, сформований на 62% з тернопільчан (*Шанковський, 1974: 43*). Влітку полк перевели до Львова.

За відвагу на фронтах війни обер-лейтенант Івана Теодора Рудницького нагородили високими фронтовими нагородами: ювілейним військовим хрестом третього класу, бронзовою військовою медаллю на стрічці військового хреста, медаллю за участь у війні, медаллю, присвяченою походу 1864 р. на Данію (*Schematyzmes, 1918: 492*). Богдан Кордюк згадував молодого поручника: «... він сподобався мені не лише через те, що «фундував» при кожній нагоді морозиво чи суниці з сметанкою, і не лише стройним офіцерським мундиром. Цей високий, стрункий офіцер полонив мою уяву вояцькою поставою фронтового старшини. Він завжди був маломовний, ніби глумливо підсміхнений, серйозний, але й часто жартівливий та сповнений почуття гумору» (*Кордюк, 1966: 22*).

12 жовтня 1918 р. на аудієнції у австрійського цісаря Карла з представниками парламентських клубів чехи заявили, що домагаються утворення самостійної Чехословацької республіки і визнають право усіх народів імперії на власні самостійні держави. Поляки ствердили, що прийшли з цісарем попроситися, бо вже будують на основі 13 пункту заяви Вільсона свою незалежну від Австрії державу. Українців представляли д-р Є. Петрушевич та д-р Є. Левицький. Вони оголосили про прагнення українців утворити Українську державу із земель Східної Галичини, північної Буковини і північно-східної Угорщини, а також повідомили, що 19 жовтня у Львові буде обрана Національна Рада для реалізації права на самовизначення. Цісар не підтримав ідеї поділу Галичини (*Кузьма, 1931: 26*).

16 жовтня 1918 року цісар Карл видав «Маніфест до своїх вірних народів», яким намагався врятувати цілісність імперії. Згідно з ним, мали постати чотири національні держави, а саме

німецько-австрійська, чеська, південно-слов'янська й українська. До кінця проблемні моменти цей документ не вирішував і протест проти нього в той же день висловили у президента чехи, українці та південні слов'яни. Народний Комітет у Львові, навпаки, прийняв цісарський маніфест за платформу побудови української національної держави.

Вільгельм Габсбург згадує про Карла так: «це людина з найлуччими намірами, але слабкої волі. Про національний склад своєї держави був добре проінформований, про українську справу також. Раз рішився вже був на поділ Галичини і залишив це президентові міністрів Зайднерові. Але ще того самого дня відкликав своє рішення з обави перед криком поляків у парламенті. Не можна сказати, що він їх боявся, але не хотів скандалу» (*ЦДДА України у Львові, ф. 309, оп. 1, спр. 1198, арк. 8*). Прихильним до української справи був вбитий у Сараєво Франц-Фердинанд, який «носився з замірами відбудувати велику українську державу» (*ЦДДА України у Львові, ф. 309, оп. 1, спр. 1198, арк. 8*).

19 жовтня 1918 р. Українська Національна Рада устами Євгена Петрушевича проголосила Українську державу на українських землях Австро-Угорщини. Проте тільки 27 жовтня галицька делегація нотифікувала цей історичний акт австрійському президентові міністрів Гусареку.

Народи Австро-Угорщини рішуче і швидко добивались постанови на руїнах приреченої імперії своїх незалежних держав, а українці зволікали.

На зміну урядові Гусарека прийшов ліквідаційний кабінет Лямаша, який прислухався до поляків, котрі наполягали на польському характері Східної Галичини, українці втратили слушний час через надмірну лояльність до австрійського уряду.

Поляки організували маніфестації за злуку Галичини з Польською державою. Центром маніфестацій став Львів, населення якого було переважно польським. У Кракові сформували Польську ліквідаційну комісію, яка оголосила, що Східна та Західна Галичина належить до новоутвореної Польської держави. Українська Національна Рада у Львові протестувала, 30 жовтня 1918 р. вийшла постанова, яка дії Польської ліквідаційної комісії на території Української держави кваліфікувала як незаконні. Український легіон Січових Стрільців Українська Національна Рада призначила за основу національних збройних сил.

Оскільки Польська держава відмовляла у праві на існування Українській державі, то конфлікт тепер можна було вирішити лише збройним шляхом. Отже, тягар помилок дипломатичного характеру лягав на плечі військових, змучених довготривалою війною, знекровлених у боях, ідеологічно не підготованих до майбутньої акції. Зорієнтовані на вірну службу цісареві вчора, тепер вони повинні були воювати проти Австрії і Польщі за Україну. Військові мали рятувати щойно проголошену Українську державу, яку втрачали цивільні. Всі народи Австро-Угорщини на 31 жовтня вже стали самостійними і не визнавали австрійської влади. Тільки українці ще висували конкретні умови до de-facto не існуючого уряду.

Найбільш свідомі українські військовики австрійської армії ще задовго до цих подій розуміли, що йде до падіння Австрійської імперії, і прагнули на її руїнах становлення Української держави. Для цього українські старшини ще 1917 р. у Відні організували таємний гурток, що мав на меті провадити серед українців-вояків агітаційну роботу за незалежну Українську державу (*Німчук, 1921: 3*). Під кінець року таких підпільних груп було уже декілька.

В. Баб'як, І. Рудницький та М. Зашківський заснували підпільний український осередок у австрійському війську, проводили таємні наради, на яких обговорювалися подальші напрями діяльності (*Зашківський, 1951: 1*). М. Зашківський зазначає: «...мушу признати, що енергійна вояцька постать сотн. І. Рудницького підсилювала нашу активність і незважаючи на особисту небезпеку (у разі виявлення організації, згідно з воєнним законом, усім загрожував розстріл – Л.Б.), наповняла нас самовпевністю й вірою в успіх нашої акції» (*Зашківський, 1951: 1*). «...В малому гурті визріла творча, здавалося, нездійсненна та одчайдушна думка – захопити владу. Ініціатором, організатором, і справжнім керівником в цих напружених та бурхливих місяцях був саме І. Рудницький» (*Гуцуляк, 1973: 189*).

У своїх споминах М. Коновалець пише, «на одній з нарад членів таємного гуртка, що відбувалися кожним разом деінде, пор. І. Рудницький поінформував, що він порозумівся з іншими українськими старшинами в справі утворення спільного малого комітету з представників поодиноких військових частин. Спершу був утворений малий п'ятичленний комітет, який поставив собі завдання організувати вояків-українців з різних австрійських формацій в одну таємну військову силу, підчинену одній команді,

яка б, у випадку розвалу австрійської імперії, виступила б в обороні незалежності українських земель» (*Гуцуляк, 1973: 193*).

Так у першій половині вересня 1918 р. у Львові постав Український Військовий Комітет. У своїх спогадах Іван Рудницький, який був не лише членом цього комітету, а й – як стверджує Степан Ріпецький – й одним із його засновників, називає його «Український генеральний військовий комісаріат». «Його засновниками, фактично був заснований підпільний український осередок у межах австрійського війська, – пише С. Ріпецький, – стали 32-річний уроженець Заліщик, поручник 15-го полку піхоти Іван Рудницький, Володимир Караван, четар військової поліції Любомир Огоновський, а також хорунжі пресового відділу військової команди залоги Василь Бараник, Володимир Батрак та Юрій Полянський» (*Ріпецький, 1961: 16*). Військовий комітет передбачав можливе захоплення влади з метою створення Української держави.

Очолити Листопадовий зрив уповноважили представника УСС-ів – сотника Дмитра Вітовського. Легіон УСС-ів дислокувався у Вижниці, що на Буковині. Іван Рудницький поїхав туди, щоб попросити дозволу у коменданта УСС архикнязя Вільгельма на приїзд до Львова сотника Д. Вітовського.

Рудницький так згадував свою поїздку з В. Панейком до архикнязя Вільгельма: «... представив йому справу в тім світлі, що українці Східної Галичини хочуть, на випадок агресивності поляків, боротись, як ні, то виступлять під кличем Соборної України. Архикнязь віднісся до справи дуже прихильно і заявив про готовність все зробити, щоб лиш нам допомогти. Між іншим обіцяв ужити всіх впливів, щоб УСС прийшли на гарнізон до Львова. Згодився на те, щоб сотник Вітовський, який був тоді в його групі, виїжджав на два дні в тиждень до Львова, та просив, щоб його принаймні раз у тиждень інформували про стан справ» (*Рудницький, 1921: 3*).

Збереглися спогади про ці відвідини і у мемуарах архикнязя. Він пише: «Коло 15 жовтня 1918 приїхали до мене два українських офіцери з Галичини й повідомили мене, що українці лагодяться перебрати владу в Галичині. Вже тоді обговорювали ми справу висадження моста на Сяні. Чому його в відповідний час не висадили – не знаю. Не кажу, що через те був би врятований Львів, бо критикувати легко» (*ЦДДА України у Львові, ф. 309, оп. 1, спр. 1198: 7*).

До Львова прибув сотник Дмитро Вітовський, щоб очолити підготовану Українським Військовим Комітетом акцію захоплення влади. Виступ було призначено на 4 годину ранку 1 листопада 1918 р., українські вояки мали обеззброїти неукраїнські військові частини та захопити державні, краєві і міські установи.

15-ий полк піхоти мав захопити головний двірець, головну пошту, намісництво, австро-угорський банк, обидві власні касарні при вул. Яблонських і Курковій, дім військового командування і залізничний двірець на Перзенівці – тобто найважливіші стратегічні об'єкти Львова. Надзусиллями 1400 українських вояків та 60 старшин 1 листопада 1918 р. Львів став українським, на ратуші замайорів блакитно-жовтий прапор, 250-тисячне місто, з половиною польського, національно дуже активного населення було здобуте.

Після Листопадового Чину служба Австро-Угорській імперії завершилася. Однак утворився польсько-український фронт. Польське населення швидко оговталось і почало чинити шалений опір, не хотіло втрачати Львів, а українські вояки не мали жодного досвіду боротьби у місті. Вони у ньому погано орієнтувалися, несподіванкою стали раптові ворожі вистріли з вікон будинків. «Міст через Сян не підірвали, а Січові стрільці прибули пізно» (ДАЛО. ф.121 сч., оп. 1, спр. 405: 51).

Після Листопадового Чину розпочалася українсько-польська війна, Визвольні змагання, формування Української Галицької Армії та її участь у боротьбі за українську державу.

1 січня 1919 р. Вісник Державного Секретаріату Військових Справ опублікував реєстр старшин УГА, піднесених на один військовий ранг вище. Серед поручників, яким присвоювалося звання сотника, є прізвище Рудницького Івана Теодора (*Українська Галицька Армія, 1960: 303*). Сотник Рудницький пройшов з УГА усі її дороги – від Львова до Києва, з Києва до Карпат, від Карпат до таборів інтернованих у Чеській Республіці, продовжуючи служити українській справі.

Висновки. Українська нація повинна пам'ятати своїх героїв, усвідомлювати їхні зусилля, покладені на вівтар нашої волі. Історики мають повертати призабуті імена. З іншого боку, популяризувати виклики столітньої давнини для того, щоб сьогодні використовувати набутий досвід попередніх поколінь і вистояти в умовах нинішніх випробувань.

Використані посилання

- Буда С. (1912) *За український університет*. Київ, 35 с.
- Гуцуляк М. (1973) *Перший Листопад 1918 року*. Нью-Йорк, 468 с.
- Державний архів Львівської області (ДАЛО). Ф. 26. Оп. 6. Спр. 638. Арк. 143.
- ДАЛО. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 131. Арк. 110.
- 3 війни. *Діло*. 1918. Ч. 11. С. 1.
- Заклинський К. (1910) Чому боремося за український університет? *Громадський голос*. 13 липня. Ч. 28.
- Зашківський М. (1951) Людина Чину. Славній пам'яті Івана Рудницького. *Християнський голос*. 17 червня. Ч. 24. С. 1.
- Кордюк Б. (1966) Призабута постать. *Український самостійник*, Ч. 2. С. 22.
- Кузьма Ол. (1931) *Листопадіві дні*. Львів, 167 с.
- Німчук І. (1921) Українська військова організація у Відні в днях перевороту. *Український Прапор*. Ч. 43. С. 3.
- Ріпецький С. (1961) *Листопад 1918 року*. Нью-Йорк, Детройт, 48 с.
- Рудницький І. (1921) Спомини львівських падолистових днів 1918 р. *Український Скиталець*. Ліберці. Ч. 1. С. 3.
- УГА. У 40-річчя її участі у Визвольних Змаганнях* (1958) Вінніпег, 661 с.
- Центральний державний історичний архів України у м. Львові (ЦДА України у Львові). Ф. 309, оп. 1, спр. 1198, арк. 7-8.
- ЦДА України у Львові. Ф. 205, оп. 1, спр. 923, арк. 18.
- Шанковський Л. (1974) *Українська Галицька Армія: воєнно-історична студія*. Ванкувер, 396 с.
- Шематизм всего клира греко-католицкої Епархии Станиславовской на рок Божий* (1912) Львів. 93 с.
- Bibliothek des Staatsarchiv in Wien. Ranglisten des k.u.k. Herres 1916. Wien, 1916. 204 p.
- Bibliothek des Staatsarchiv in Wien. Schematzymus 1918. Ranglisten des k.u. k. Herres 1918. Wien, 1918. 230 p.
- Staatsarchiv in Wien. Kriegsarchiv. Krt. N. 1647, N 1650, N. 1688.

References

- Buda S. (1912) For the Ukrainian University. Kyiv, 35 p.
- Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv (CSHA of Ukraine in Lviv). File 309, Description 1, file no. 1198, p. 7-8.
- CSHA of Ukraine in Lviv. F. 205, Description 1, file no. 923, sheet 18.
- From the war. *Dilo*. 1918. Ch. 11. P. 1.
- Gutsulyak M. (1918) *The first of November*. New York, 1973, 468 p.
- Kordyuk B. Forgotten figure. *Ukrainian independent*, 1966, Part 2. p. 22.
- Kuzma Ol. (1931) *November days*. Lviv. 167 p.
- Library of the State Archives in Vienna. *Ranking lists of the k.u.k.* Herres. 1916. Wien, 1916. S. 204.
- Library of the State Archives in Vienna. Schematzymus 1918. *Ranking lists of the k.u.k.* Herres 1918. Wien, 1918. p. 230.
- Nimchuk I. (1921) Ukrainian military organization in Vienna in the days of the coup. *Ukrainian Flag*. Ch. 43. P. 3.

- Ripetsky S. *November 1918*. New York, Detroit, 1961. 48 p.
- Rudnytsky I. *Memoirs of the Lviv Podolist Days of 1918. Ukrainian Wanderer*. Libertsy, 1921. Part 1. P. 3.
- Schematics of the entire clergy of the Greek Catholic Diocese of Stanislav for the year of God*. Lviv, 1912. P. 93.
- Shankovsky L. (1974) *Ukrainian Galician Army: military-historical study*. Vancouver, 396 p.
- State Archives in Vienna. War Archives. Krt. N. 1647, N 1650, N. 1688.
- State Archives of Lviv Region (SALR). File 26, Description 6., file no., 638., Sheet.,143.
- SALR File 26, Description.,15, file no., 131., Sheet 110.
- UGA. *On the 40th anniversary of her participation in the Liberation Struggle*. Winnipeg, 1958 661 p.
- Zaklynsky K. *Why are we fighting for a Ukrainian university? Public voice*. 1910. Ch.28. July 13.
- Zashkivsky M. *Man of Rank. To the glorious memory of Ivan Rudnytsky. Christian Voice*. June 17, 1951. Part 24. p. 1.

Belinska L.

EASTERN GALICIA UKRAINIANS IN MILITARY DISCOURSE: A LOOK THROUGH AGES (IVAN THEODOR RUDNYTZKY)

The article is devoted to the activity of Ivan Theodor Rudnytzky, a military, social and political figure and a lawyer. His life is a vivid example of the fate of many Ukrainians from Galicia, who dedicated their lives to the struggle for Ukraine's freedom and independence. Archival records, other documents and his memoirs were used to reclaim his name from oblivion.

This article is the biography of one of the unsung heroes of Western Ukraine's struggle for independence. It offers a brief genealogy of the Rudnytzky family and dwells on the formation of his character- beginning with Ivan's birth in Galicia (village Bedrykivci), on February 20, 1886 to 1920.

Based on Ukrainian, Polish, Czech and Austrian archival materials and on secondary literature and memoirs, author traces the eventful life of an Austrian and, later, Ukrainian military officer, lawyer and freedom fighter who, although little known today, was one of the chief architects of the historic 1918 November Uprising in Lviv.

While crystallizing the personality of her subject and describing his activities in military and civil life, both in Ukraine and in emigration, the author offers glimpses of new and heretofore unknown historical facts as well as insights into Zeitgeist of the inter and post bellum periods in Ukraine.

July 1910 he is member a student demonstration at the University of Lviv. Beginning with the 1914, it describes Rudnytzky's career in the Austrian army, where he served as a commander of a machine-gun regiment and was wounded on the Italian front.

It discusses as a key member of the Ukrainian Military Committee, which prepared the November Uprising of 1918, his work in the Ukrainian Galician Army. In Massaryk's Czechia (1920-1927), I. Rudnytzky served as a representative of the Ukrainian Galician Army in Vienna as well as a military attache in Prague until 1927.

Keywords: Ivan Theodor Rudnytzky, the November Uprising of 1918, Ukrainian Galician Army, military officer.